

יום ה', תשעה באב תשס"ב (18 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

יום **תשעה באב** – יום האבל הלאומי – מביע יותר מכל את זכר החורבן. ראשית הגלות ופרקי הייסורים של גלויות ישראל לדורותיהם – כולם פועל-יוצא של יום מר זה. המשנה [ר' מסכת תענית] 5 פורענויות שאירעו במהלך היום הזה:

❖ **הגזירה, שנגזרה על אבותינו למות במדבר בעקבות חטא המרגלים, יצאה מלפני ה' ביום תשעה באב:** המרגלים שנשלחו לתור את הארץ, הוציאו דיבה רעה על הארץ (ר"ל) – על אופיה וסגולותיה. העם נתפתה לדבריהם, החל לרטון והיה נרגן כלפי ה'. בקטנות אמונתם העזו לפקפק כי מי שהעבירם את כל תלאות המדבר – לא יצליח להנחילם את ארץ היעד, כשהם כבר ניצבים בפיתחה. התכנסו איפוא בפתחי אוהליהם וביכו את "מר גורלם": **"ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא."** **"בלילה ההוא" – ליל תשעה באב היה,** והקב"ה הגיב בכעס על בכייה קנטרנית זו וגזר עליהם למות במדבר: **"אתם בכיתם בכיה של חנים – ואני קובע בכיה של דורות!"** [מדרש במדבר רבה]

❖ **בית המקדש נחרב, גם בראשונה וגם בשניה:** בתקופת הבית הראשון נכנסו חילות בבל להיכל בית המקדש כבר בשבעה באב. בשעות בין-הערביים של **התשעה באב**, הציתו את האור בהיכל, ובית-המקדש היה אחוז להבות במשך כל הלילה, עד לשעות אחר-הצהריים של **העשרה** בו. למרות שהשריפה העיקרית של ההיכל היתה ב-י' באב, מציינים אנו את תענית תשעה באב, שכן בו החלה השריפה הגדולה. עם זאת, נמנעים אנו מתספורת ומגילוח, מאכילת בשר ומשתיית יין ומעריכת חופות עד שעות אחר-הצהריים של העשרה באב, שאז נסתיימה השריפה. **הבית השני נחרב ע"י טיטוס, מצביא רומא, בתשעה באב עצמו.**

❖ **נלכדה העיר ביתר במרד בר-כוכבא:** בימי מלחמת בר-כוכבא נגד הרומאים התבצר כח יהודי, שמנה אלפי גברים, נשים וטף, במבצר ביתר. העיר, שהיתה מרכז האוכלוסין הגדול והמבוצר ביותר בתקופת המרד, נפלה בתשעה באב. למפולת הפיזית הזאת נלוותה גם משמעות רוחנית עמוקה: ביתר היתה גם מרכז תורני, ובנפילתה אבד גם מעוז של "ספרא", שהזין את ארץ-ישראל כולה.

❖ **נחרשה העיר ירושלים לאחר דיכוי מרד בר-כוכבא:** שליטי רומי עשו מאמצים עליונים על-מנת למחות כל זכר לריבונות יהודית בארץ-ישראל. הם שינו את השם של הארץ ל"פלשתינה", על-שם העם הפלשתי – עם קטן, שישב בדרומה של שפלת החוף וזה מאות שנים כבר לא היה קיים, למעשה, כחטיבה לאומית. היתה זו התעלמות מכוונת מזכויות העם היהודי בארצו. אחר-כך בא מעשה נוסף: הרומאים לא הסתפקו בגזילת זכויות עם ישראל, אלא שלחו גם יד זדונית בלבה של ירושלים: **הם חרשו את אדמתה שתי וערב, בלא להותיר שריד כמעט, וגם הסבו את שמה ל"איליה קפיטולינה".** באקט זה של חרישת העיר נתממשה נבואת הפורענות של הנביא מיכה, כפי שמובא בירמיה [כ"ו 18]: **"ציון – שדה תחרש".** גם מאורע זה, כמו ארבעת קודמיו, אירע בתשעה באב. הוא שאמרו

"ציון במשפט תיפדה ושביה בצדקה" [ישעיה א' 27]

שבת שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 19²²

צאת השבת (ב"ש): 20¹⁹

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', תשעה באב תשס"ב (18 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

חז"ל: "מגלגלין" חובה – ליום חייב...
 [יהדות – הלכה למעשה]
זמני הצום לבאר-שבע: תחילת הצום 19:43, חצות היום 12:46, סוף הצום: 20:12

השבת ("שבת נחמו", ע"ש ההפטרה שקוראים בה, "נחמו, נחמו עמי...") אנו קוראים בתורה את פר' "ואתחנן", המספרת על מתן תורה לישראל, כולל עשרת הדיברות. אנו קוראים את זה מיד אחרי תשעה באב – שבו פסקנו מללמוד תורה – כדי להדגיש קבל עולם ומלואו, שאנו מתחילים שוב את לימוד התורה ומקבלים עלינו מחדש עול מלכות שמיים ועול מצוות. [פרפראות לתורה]

"ציון במשפט תיפדה ושביה בצדקה" [ישעיה א' 27]

שבת שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 19²²

צאת השבת (ב"ש): 20¹⁹

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.